

PRILOG 9

TIP OPERACIJE 8.5.2

FINANCIJSKE KOREKCIJE U POSTUPCIMA JAVNE NABAVE

Opisi/Primjeri ne predstavljaju konačan popis nego služe kao najčešći primjeri i orijentiri za procjenu sličnih nepravilnosti.

U slučaju odstupanja u vrstama i opisima nepravilnosti mjerodavna je Odluka Europske komisije br. C (2019) 3452 od 14.05.2019. o utvrđivanju smjernica za određivanje financijskih ispravaka koji se u slučaju nepoštivanja primjenjivih pravila o javnoj nabavi primjenjuju na izdatke koje u okviru podijeljenog upravljanja financira unija.

Obavijest o nadmetanju i uvjeti nadmetanja

R.br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo / referentni dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa korekcije
1.	Izostanak objave obavijesti o nabavi Ili neopravdana izravna dodjela (tj. nezakoniti pregovarački postupak bez prethodne objave obavijesti o dodjeli ugovora)	Članak 31. Direktive 2014/23 / EU Članci 26., 32. i 49. Direktive 2014/24 / EU Članci 44., 67. do 69. Direktive 2014/25 / EU	Obavijest o nabavi nije objavljena u skladu s relevantnim pravilima (npr. objava u Službenom listu Europske unije (u daljnjem tekstu „SL”) tamo gdje direktive to zahtijevaju. To se također odnosi na izravne dodjele ili pregovaračke postupke bez prethodne objave obavijesti o nabavi, ako nisu ispunjeni uvjeti za njihovo korištenje.	100%

			Isto kao i gore, osim što je objava osigurana na drugi odgovarajući način ¹	25%
2.	Umjetna podjela ugovora o nabavi radova/usluga/ robe	Članak 8. stavak 4. Direktive 2014/23 / EU Članak 5. stavak 3. Direktive 2014/24 / EU Članak 16. stavak 3. Direktive 97/100	Projekt izvođenja radova ili nabava robe i/ili usluga umjetno je podijeljen u nekoliko ugovora. Zbog toga je svaki ugovor za dio radova/ robe/usluga ispod praga primjene Direktiva, čime se sprječava njegova objava u SL-u za sve radove, usluge ili robe u tom postupku nabave ²	100% (taj ispravak se primjenjuje ako obavijest o nabavi o radovima/ robi/uslugama u pitanju nije objavljena u SL, iako je to propisano Direktivama)
			Isto kao prethodno navedeno, osim što je objava izvršena na drugi odgovarajući način, pod istim uvjetima kao što je navedeno u prethodnoj točki 1.	25%
3.	Izostanak opravdanih razloga za nedijeljenje predmeta nabave na grupe	Članak 46. stavak 1. Direktive 2014/24 / EU	Naručitelj nije naznačio glavne razloge odluke slijedom koje predmet nabave nije podijeljen na grupe	5%

¹ Odgovarajuća sredstva objave podrazumijevaju da je obavijest o nadmetanju objavljena na način koji osigurava da poduzetnik smješten u drugoj državi članici ima pristup odgovarajućim informacijama o postupku javne nabave prije dodjele, tako da bi bio u mogućnosti podnijeti ponudu ili izraziti interes da sudjeluje u dobivanju tog ugovora. U praksi je to slučaj kada je (i) obavijest o ugovoru objavljena na nacionalnoj razini (slijedeći nacionalno zakonodavstvo ili pravila u vezi s tim) i / ili (ii) poštovani osnovni standardi za oglašavanje ugovora (vidi više detalja o tim standardima u odjeljku 2.1. interpretativne komunikacije Komisije - *Commission Interpretative Communication on the Community law applicable to contract awards not or not fully subject to the provisions of the Public Procurement Directives*, (2006/C 179/02))

² Isti se pristup primjenjuje, *mutatis mutandis*, na ugovore koji podliježu samo nacionalnim pravilima javne nabave i kada je umjetno dijeljenje radova/roba/usluga spriječilo njegovo objavljivanje u skladu s ovim pravilima

4.	Nesukladnost s rokovima za zaprimanje ponuda ili s rokovima za zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje ³ Ili propuštanje produljenja rokova za zaprimanje ponuda kada se u dokumentaciji o nabavi izvrše značajne izmjene	Članci 27. do 30., 47. (1) i (3.) i 53 (1.) Direktive 2014/24 / EU Članci 45. do 48, 66 (3) i 73 (1) Direktive 2014/25 / EU	Ako je smanjenje rokova propisanih direktivama $\geq 85\%$ ili ako je do isteka roka ostalo 5 ili manje dana	100%
			Ako je smanjenje rokova propisanih direktivom $\geq 50\%$, ali ne prelazi 85% ⁴	25%
			Ako je smanjenje rokova propisanih direktivom $\geq 30\%$, ali ne prelazi 50% ili rokovi nisu produženi u slučaju značajne izmjene dokumentacije o nabavi ⁵	10%
			Ako je smanjenje rokova propisanih direktivom $< 30\%$	5%
5.	Nedostatno vrijeme potencijalnim ponuditeljima/natjecateljima za dobivanje dokumentacije o nabavi ili ograničenja vezana uz pribavljanje dokumentacije o nabavi	Članak 29. i 34. Direktive 2014/23 / EU Članci 22. i 53. Direktive 2014/24 / EU Članci 40. i 73. Direktive 2014/25 / EU	Rok koji potencijalni ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje dokumentacije o nabavi je $\leq 50\%$ rokova za dobivanje dokumentacije o nabavi (u skladu s relevantnim odredbama) čime se stvara neopravdana prepreka za otvaranje javne nabave tržišnom natjecanju	10%

³ Ti rokovi primjenjuju se na otvorene postupke, ograničene postupke i pregovarački postupak.

Također se skreće pažnja na članak 47. stavak 1. Direktive 2014/24 / EU: *Prilikom određivanja rokova za zaprimanje ponuda i zahtjeva za sudjelovanje, javni naručitelji moraju posebno uzeti u obzir složenost ugovora i vrijeme potrebno za izradu ponuda, ne dovodeći u pitanje minimalne rokove utvrđene u člancima od 27. do 31*

⁴ Na primjer, uzimajući u obzir minimalni rok za zaprimanje ponuda od 35 dana (u skladu s člankom 27. Direktive 2014/24 / EU), mogu se pojaviti dvije situacije: (1) rok koji je primijenio naručitelj je 10 dana, što znači da smanjenje vremenskog ograničenja od $71,4\% [= (35-10) / 35]$, što podrazumijeva financijsku korekciju od 25% ; (2) rok koji je primijenio naručitelj je 10 dana, ali minimalno razdoblje moglo bi biti 15 dana (otkako je prethodno objavljena prethodna informacijska obavijest), što znači smanjenje vremenskog ograničenja za $33\% [= (15-10) / 15]$, čime se primjenjuje financijska korekcija od 10%

⁵ Članak 47(3)(b) Direktive 2014/24/EU

			Rok koji potencijalni ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje dokumentacije o nabavi je skraćen < 80% roka za zaprimanje ponuda (u skladu s relevantnim odredbama)	5%
			Rok koji potencijalni ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje dokumentacije o nabavi je 5 dana ili manje (u skladu s relevantnim odredbama) ili u slučaju kada naručitelj nije omogućio ⁶ elektroničkim putem, neograničeni, neposredan i besplatan pristup dokumentaciji, to se smatra ozbiljnom nepravilnošću ⁷	25%
6.	Izostanak objave produljenja rokova za zaprimanje ponuda/zahtjeva za sudjelovanje ili izostanak produljenja rokova za zaprimanje ponuda/zahtjeva za sudjelovanje	Članci 3. i 39 Direktive 2014/23 / EU Članci 18. i 47. Direktive 2014/24 / EU Članci 36. i 66 Direktive 2014/25 / EU	Inicijalni rokovi za zaprimanje ponuda odnosno zahtjeva za sudjelovanje su bili određeni sukladno primjenjivim pravilima, potom su naknadno produljeni, ali informacija o njihovom produljenju nije odgovarajuće objavljena u skladu s relevantnim pravilima (primjerice obavijest u SL); ipak informacija o produljenju rokova	5%

⁶Usp. Članak 47 (3) (b) Direktive 2014/24/EU

⁷ Ako je omogućen elektronički pristup, ali razdoblje u kojem je pristup dokumentaciji moguć je skraćeno, primjenjuju se gore navedene stope od 25%, 10% ili 5%

			bila je <u>objavljena na neki drugi način</u> (kao što je opisano u točki 1. gore)	
			<p>Produljenje rokova ni na koji način <u>nije javno objavljeno niti je bilo dostupno gospodarskim subjektima na neki drugi način</u> (vidi nepravilnost pod br. 1)</p> <p>ili</p> <p>Rok za zaprimanje ponuda nije produljen u slučaju kada je gospodarski subjekt, iz bilo kojeg razloga, od naručitelja zatražio dodatnu informaciju u propisanom roku, a naručitelj istu nije pružio najkasnije tijekom šestog dana prije roka određenog za dostavu ponuda/zahtjeva za sudjelovanje⁸</p>	10%
7.	Slučajevi koji ne opravdavaju korištenje natjecateljskog postupka uz pregovore ili natjecateljskog dijaloga	Članak 26. stavak 4. Direktive 2014/24 / EU	Ugovor je sklopljen korištenjem natjecateljskog postupka uz pregovore ili natjecateljskog dijaloga u situacijama koje nisu propisane primjenjivim pravilima o javnoj nabavi	25%

⁸ Usp članak 47. stavak 3. točka (a) Direktive 2014/24 / EU. U slučaju ubrzanog postupka iz članka 27. stavka 3. i članka 28. stavka 6. navedene Direktive, taj rok iznosi četiri dana

			Slučajevi u kojima je naručitelj osigurao potpunu transparentnost, uključujući i opravdanje za korištenje tih postupaka u dokumentaciji o nabavi, nije ograničio broj sposobnih natjecatelja za podnošenje inicijalne ponude, a jednak tretman svih ponuditelja je osiguran tijekom pregovora.	10%
8.	Neusklađenost s pravilima javne nabave koja se odnose na korištenje elektroničke i zbirne nabave ⁹	Članci 33. do 39. Direktive 2014/24 / EU Članci 51. do 57. Direktive 2014/25 / EU	Posebni postupci za elektroničku i zbirnu nabavu ¹⁰ nisu poštivani kako je utvrđeno u relevantnim pravilima, a ta neusklađenost je mogla proizvesti odvrćajući učinak na potencijalne ponuditelje ¹¹	10%
			U slučaju kada je neusklađenost dovela do sklapanja ugovora s ponuditeljem koji ne bi bio odabran, to se smatra ozbiljnom nepravilnošću. ¹²	25%

⁹ Izuzev slučajeva kada je nepravilnost već obuhvaćena drugim vrstama nepravilnosti navedenih u ovim smjernicama

¹⁰ Postupci nabave su: okvirni sporazumi, dinamički sustavi nabave, elektronička dražba, elektronički katalozi, centralizirane nabave i nabave putem središnjih tijela za javnu nabavu

¹¹ Npr. vrijeme na koje se sklapa okvirni sporazum je više od četiri godine, bez da za to postoje opravdani razlozi

¹² Ako neusklađenost znači da obavijest o nadmetanju nije objavljena, tada se stopa korekcije utvrđuje u skladu s točkom 1.

9.	<p>Izostanak objave u obavijesti o nabavi uvjeta sposobnosti i/ili kriterija odabira za odabir (i njihovih pondera) ili uvjeta za izvršenje ugovora ili tehničkih specifikacija</p> <p>ili</p> <p>kada uvjeti za odabir ponude te njihovo ponderiranje nisu dovoljno detaljno opisani</p> <p>ili</p> <p>kada nisu objavljene dodatne informacije/objašnjenja</p>	<p>Članci 31., 33., 34., 36., 37., 38. i 41. i Prilog V. (točke 7.c i 9.) Direktive 2014/23 / EU</p> <p>Članci 42., 51., 53., 56. do 63., 67. i 70., Prilog V. dio C (točke 11.c i 18.) i Prilog VII. Direktive 2014/24 / EU</p> <p>Članak 60., 71., 73., 76. do 79., 82. i 87., Prilog VIII. I Prilog XI., A (točke 16. i 19.), B (točke 15. i 16.) i C (točke 14. i 15.) Direktive 2014 / 25 / EU</p> <p>Načelo jednakog postupanja spomenuto u članku 18. Direktive 2014/24 / EU</p> <p>Sudska praksa: ECJ-07/2016 Dimarso, ECJ-11/2010 COM protiv Irske, ECJ-01/2008 Lianakis</p>	a) u obavijesti o nabavi ¹³ nisu navedeni uvjeti sposobnosti i/ili kriteriji za odabir ponude (i njihovi ponderi)	25%
			<p>b) u obavijesti o nabavi¹⁴ nisu navedeni uvjeti za izvršenje ugovora ili tehničke specifikacije</p> <p>c) u obavijesti o nabavi i dokumentaciji o nabavi nisu dovoljno opisani uvjeti za odabir ponude te njihovo ponderiranje ili uvjeti za odabir gospodarskog subjekta, što je dovelo do neopravdanog ograničavanja tržišnog natjecanja (kada je ovaj nedostatak mogao dovesti do odvrćanja potencijalnih ponuditelja¹⁵)</p> <p>d) objašnjenja i dodatne informacije (kriteriji za odabir ponude) od strane naručitelja nisu objavljene ili nisu dostupne svim ponuditeljima</p>	10%

¹³ Ili u dokumentaciji o nabavi ako se objavljuje zajedno s obavijesti.

¹⁴ Ili u dokumentaciji o nabavi ako se objavljuje zajedno s obavijesti

¹⁵ Osim ako je naručitelj na zahtjev ponuditelja prije isteka roka za podnošenje ponude dovoljno detaljno pojasnio kriterije za odabir ponude i njihovo ponderiranje

10.	<p>Upotreba:</p> <p>-kriterija za isključenje gospodarskog subjekta, kriterija za odabir ponude ili</p> <p>-uvjeta za izvršenje ugovora ili</p> <p>-tehničkih specifikacija</p> <p>na <u>diskriminatoran način</u> po nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj osnovi</p>	<p>Članci 36., 37., 38. i 41. u vezi s člankom 3. Direktive 2014/23 / EU</p> <p>Članci 42., 56. do 63., 67. i 70. u vezi s člankom 18. stavkom 1., Prilog VII. Direktive 2014/24 / EU</p> <p>Članci 60., 76. do 79., 82. i 87. u vezi s člankom 36. stavkom 1., Prilog VIII. Direktive 2014/25 / EU</p>	<p>Slučajevi u kojima su gospodarski odvraceni sudjelovati u nadmetanju zbog uvjeta sposobnosti i/ili kriterija za odabir /uvjeta izvršenja ugovora koji su diskriminatorni na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.</p> <p>Npr. kada se u trenutku podnošenja ponude zahtijeva od gospodarskog subjekta:</p> <p>i) poslovni nastan ili predstavnik u državi ili regiji;</p> <p>ii) iskustvo i/ili kvalifikacije ponuditelja u državi ili regiji¹⁶ ;</p> <p>iii) zahtjev da ponuditelj posjeduje opremu u državi ili regiji.</p>	25%
			<p>Ako je unatoč odvajajućem učinku kao što je gore opisano ipak osigurana minimalna razina tržišnog natjecanja, npr. zaprimljen je veći broj ponuda koje su udovoljile uvjetima nadmetanja</p>	10%

¹⁶ Određivanje kriterija odabira ne smije biti diskriminirajuće ili restriktivno te mora biti vezano uz predmet nabave i proporcionalno predmetu nabave. U svakom slučaju, gdje dovoljno precizan opis zahtijevanog kriterija odabira nije moguć, referencu koja se koristi u kriterijima odabira treba pratiti riječima "ili jednakovrijedno" kako bi se osiguralo tržišno natjecanje. Kada postoje ovi uvjeti, nema primjene financijske korekcije.

11.	<p>Upotreba:</p> <p>-kriterija za isključenje gospodarskog subjekta, kriterija za odabir ponude ili</p> <p>-uvjeta za izvršenje ugovora ili</p> <p>-tehničkih specifikacija</p> <p>na način koji nije diskriminatoran kako je to navedeno u prethodnoj točki, ali ipak <u>ograničava pristup gospodarskim subjektima</u></p>	<p>Članci 36., 37., 38. i 41. u vezi s člankom 3. Direktive 2014/23 / EU</p> <p>Članci 42., 56. do 63., 67. i 70. u vezi s člankom 18. stavkom 1., Prilog VII. Direktive 2014/24 / EU</p> <p>Članci 60., 76. do 79., 82. i 87. u vezi s člankom 36. stavkom 1., Prilog VIII. Direktive 2014/25 / EU</p>	<p>U slučaju kada uvjeti i kriteriji iako nisu diskriminirajući po nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj osnovi ipak ograničavaju gospodarske subjekte u nadmetanju kao primjerice :</p> <p>1) slučajevi u kojima su minimalne razine sposobnosti za određeni ugovor povezane, ali nisu proporcionalne predmetu nabave;</p> <p>2) slučajeve u kojima su se tijekom ocjenjivanja ponuditelja / kandidata kriteriji za odabir koristili kao kriteriji za dodjelu;</p> <p>3) situacije u kojima su traženi određeni zaštitni znaci/robne marke/standardi¹⁷, osim ako se takvi zahtjevi odnose na prateći dio ugovora i potencijalni utjecaj na proračun EU je samo formalni (usp. Odjeljak 1.4).</p> <p>Slučajevi u kojima su primijenjeni restriktivni (diskriminirajući) kriteriji/uvjeti/specifikacije, ali još uvijek je osigurana minimalna razina tržišnog natjecanja, to jest, određeni broj gospodarskih subjekata podnio je ponude koje su prihvaćene i ispunjavaju kriterije za odabir.</p>	<p>10%</p> <p>5%</p>
-----	--	---	---	----------------------

¹⁷ Bez dopuštanja jednakovrijednog zaštitnog znaka/tržišne marke bez korištenja obvezne oznake "ili jednakovrijedan"

			<p>Slučajevi u kojima minimalna razina sposobnosti za konkretni predmet nabave očito nije povezana s predmetom ugovora</p> <p>ili</p> <p>Slučajevi kada su osnove za isključenje, kriteriji odabira i / ili dodjele ugovora ili uvjeti za izvršavanje ugovora doveli do situacije u kojoj bi samo jedan gospodarski subjekt mogao podnijeti ponudu, a taj ishod ne može biti opravdan tehničkom specifičnošću predmeta nabave.</p>	25%
12.	Nedovoljna ili neprecizna definicija predmeta nabave ¹⁸	<p>Članak 3 Direktive 2014/23/EU</p> <p>Članak 18(1) Direktive 2014/24/EU</p> <p>Članak 36 Direktive 2014/25/EU</p> <p>Predmeti C-340/02, Komisija/Francuska EU:C:2004:623 i C-299/08, Komisija/Francuska EU:C:2009:769</p> <p>C-423/07, Komisija /Španjolska</p>	<p>Opis u obavijesti o nabavi i/ili uvjetima/specifikaciji nadmetanja nije dovoljan ili je neprecizan na način koji potencijalnim ponuditeljima / kandidatima ne omogućuje da u potpunosti odrede predmet ugovora, što izaziva odvrćajući učinak koji potencijalno ograničava tržišno natjecanje¹⁹</p>	10%

¹⁸ Osim ako: (i) direktive dopuštaju pregovaranje ili (ii) kada je predmet nabave razjašnjen nakon objave obavijesti o nabavi, a takvo pojašnjenje objavljeno u SL

¹⁹ Npr ako je tijekom prigovora ili obavijesti tijekom nadmetanja utvrđeno da su uvjeti nadmetanja nedovoljni za potencijalne ponuditelje da odrede predmet ugovora. Međutim, broj pitanja koje su postavili potencijalni ponuditelji nije pokazatelj postojanja nepravilnosti, pod uvjetom da je naručitelj na odgovarajući način odgovorio na njih u skladu s člancima 47. stavkom 3. i 53. stavkom 2. Direktive 2014/24 / EU

13.	Neopravdano ograničenje podugovaranja	Članci 38(2) i 42 Direktive 2014/23/EU Članci 63(2) i 71 Direktive 2014/24/EU Članci 79(3) i 88 Direktive 2014/25/EU Predmet C-406/14, EU:C:2016:652 <i>Wrocław – Miasto na prawach powiatu</i> , točka 34	Dokumentacija o nabavi (npr. tehničke specifikacije) propisuje ograničenja sudjelovanja podugovaratelja za dio ugovora koji je apstraktno određen kao određeni postotak tog ugovora, bez obzira na mogućnost provjere kapaciteta potencijalnih podugovaratelja i bez ikakvog navođenja konkretnih i bitnih zadataka o kojima je riječ	5%
-----	---------------------------------------	--	---	----

Odabir ponuditelja i pregled i ocjena ponuda

R.br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo / referentni dokumenti	Opis nepravilnosti	Stopa korekcije
14.	Uvjeti sposobnosti (ili tehničke specifikacije) su izmijenjeni nakon otvaranja ponuda ili su pogrešno primijenjeni	članci 3. (1) i 37 Direktive 2014/23 / EU Članak 18. stavak 1. i 56. stavak 1. Direktive 2014/24 / EU Članak 36. stavak 1. i 76. stavak 1. Direktive 2014/25 / EU	Uvjeti sposobnosti (ili tehničke specifikacije) su izmijenjeni tijekom faze odabira ili su pogrešno primijenjeni tijekom faze odabira, što je rezultiralo prihvatanjem odabranih ponuda koje nisu smjele biti prihvaćene (ili odbijanjem ponuda koje su trebale biti prihvaćene ²⁰) da se primjenjivalo objavljene kriterije	25%

²⁰ Osim ako naručitelj ne može jasno dokazati da odbijena ponuda ni u kojem slučaju ne bi bila prihvaćena i da stoga nepravilnost nije imala nikakav financijski učinak.

15.	<p>Ocjena ponuda uz korištenje kriterija za odabir koji se razlikuju od onih navedenih u obavijesti o nabavi ili uvjetima nadmetanja</p> <p>Ili</p> <p>Ocjena ponuda uz korištenje dodatnih kriterija za odabir koji nisu objavljeni</p>	<p>Članak 41. Direktive 2014/23 / EU Članci 67. i 68. Direktive 2014/24 / EU Članak 82. i 83. Direktive 2014/25 / EU Slučajevi C-532/06, <i>Lianakis</i>, EU: C: 2008: 40, stavci 43-44 i C-6/15, TNS <i>Dimarso</i>, stavci 25-36</p>	<p>Kriteriji za odabir (ili odgovarajući podkriteriji ili ponderi) navedeni u obavijesti o nabavi ili specifikacijama nadmetanja (1) nisu poštovani tijekom ocjene ponuda, ili (2) dodatni kriteriji za dodjelu koji nisu objavljeni²¹, korišteni su u ocjeni ponuda</p>	10%
			<p>Ako su dva gore navedena slučaja imala diskriminirajući učinak (na temelju neopravdanih nacionalnih / regionalnih / lokalnih prednosti), to je ozbiljna nepravilnost</p>	25%
16.	<p>Nedostatak revizijskog traga za dodjelu ugovora</p>	<p>Članak 84. Direktive 2014/24/EU Članak 100. Direktive 2014/25/EU</p>	<p>Relevantna dokumentacija (određena u primjenjivim odredbama Direktiva) nije dovoljna za opravdanje dodjele ugovora, što rezultira nedostatkom transparentnosti.</p>	25%
			<p>Odbijanje pristupa relevantnoj dokumentaciji predstavlja ozbiljnu nepravilnost s obzirom da naručitelj ne pruža dokaze da je postupak nabave proveden u skladu s važećim pravilima.</p>	100%
17.	<p>Pregovaranje tijekom postupka ocjenjivanja ponuda uključujući i izmjenu odabrane ponude</p>	<p>Članak 37/6 i 59. Direktive 2014/23/EU Članak 18/1 i 56/3 Direktive 2014/24/EU</p>	<p>Naručitelj je dozvolio ponuditelju/kandidatu da izmijeni svoju ponudu²² tijekom postupka ocjenjivanja ponuda, pri čemu izmjena dovodi do dodjele ugovora tom ponuditelju/kandidatu</p>	25%

²¹ U smislu članka 67. stavka 5. Direktive 2014/24 / EU i relevantne sudske prakse

²² Osim u pregovaračkom postupku i natjecateljskom dijalogu i gdje direktive omogućuju ponuditelju/kandidatu da dostavlja, dopunjuje, pojašnjava ili upotpunjuje informacije i dokumente

		<p>Članak 36/1 i 76/4 /1 i 56/3 Direktive 2014/25/EU</p> <p>Predmeti C-324/14, <i>Partner Apelski Dariusz</i>, EU:C:2016:214, paragraph 69 and C-27/15, <i>Pippo Pizzo</i> EU:C:2016:404 Joint Cases, C-21/03 et C-34/03, <i>Fabricom</i>, EU:C:2005:127</p>	<p>Ili</p> <p>U otvorenom ili ograničenom postupku, naručitelj pregovara s bilo kojim ponuditeljem tijekom postupka ocjenjivanja ponuda, što dovodi do bitno izmijenjenog ugovora u odnosu na početne uvjete utvrđene u obavijesti o nabavi ili specifikacijama nadmetanja</p> <p>Ili</p> <p>U koncesijama, naručitelj dopušta ponuditelju / kandidatu da tijekom pregovora promijeni predmet, kriterije dodjele i minimalne zahtjeve, pri čemu izmjena dovodi do dodjele ugovora tom ponuditelju</p>	
18.	Nepropisno prethodno sudjelovanje kandidata/ ponuditelja u odnosu na naručitelja	<p>Članak 3 i 30(2) Direktive 2014/23/EU</p> <p>Članak 18(1), 40 i 41 of Direktive 2014/24/EU</p> <p>Članak 36(1) i 59 of Direktive 2014/25/EU</p> <p>Spojeni predmeti, C 21/03 i C 34/03, <i>Fabricom</i>, EU:C:2005:127</p>	Ako prethodno savjetovanje ponuditelja s naručiteljem dovede do narušavanja tržišnog natjecanja ili do kršenja načela nediskriminacije, jednakog postupanja i transparentnosti, pod uvjetima navedenim u člancima 40. i 41. Direktive 2014/24 ²³	25%

²³ Takvi savjeti su nezakoniti bez obzira javljaju li se u trenutku izrade dokumentacije o nabavi ili tijekom prethodnog postupka prijave projekta

19.	Natjecateljski postupak uz pregovore, uz bitnu izmjenu uvjeta iz obavijesti o nabavi ili specifikacijama nadmetanja	Članak 29(1) i (3) Direktive 2014/24/EU Članak 47 Direktive 2014/25/EU	U natjecateljskom postupku uz pregovore početni su uvjeti znatno izmijenjeni ²⁴ , što je zahtijevalo objavu novog nadmetanja	25%
20.	Neopravdano odbijanje izuzetno niskih ponuda	Članci 69 Direktive 2014/24/EU Članak 84 Direktive 2014/25/EU Spojeni predmeti C-285/99 Lombardini i C-286/99 Mantovani EU:C:2001:610, točka 78 do 86 i predmet T-402/06, Španjolska/Komisija, EU:T:2013:445, točka 91	Ponude koje su se činile izuzetno niskim u vezi s radovima / isporukama / uslugama su odbijene, ali naručitelj, prije nego što je odbio te ponude, nije u pisanom obliku zatražio ponuditelje odgovarajuće obrazloženje (npr. zahtijevajući detalje o sastavnim elementima ponude, koje smatra relevantnim) ili tamo gdje takvo traženje obrazloženje postoji, ali naručitelj nije u mogućnosti dokazati da je ocijenio obrazloženja dostavljena od ponuditelja	25%
21.	Sukob interesa koji utječe na ishod postupka nabave	Članak 35 Direktive 2014/23/EU Članak 24 Direktive 2014/24/EU Članak 42 Direktive 2014/25/EU Predmet C-538/13, eVigilo EU:C:2015:166, točke 31-47	Kad god se utvrdi neotkriveni i/ili neprijavljeni ili neodgovarajuće otklonjen ili ublažen sukob interesa, u skladu s člankom 24. Direktive 2014/24 / EU (ili člankom 35. Direktive 2014/23 / EU ili člankom 42. Direktive 2014/25 / EU) i taj ponuditelj je bio uspješan u osiguravanju sklapanja predmetnih ugovora ²⁵	100%
22.		Članak 35 Direktive 2014/23/EU Članak 24 Direktive 2014/24/EU	Slučaj 1a: Ponuditelji koji su namještali ponude radili su bez pomoći	10%

²⁴ Pogledati članak 29.st.3. Direktive 2014/24/EU

²⁵ Sukob interesa može se pojaviti u fazi pripreme projekta ako je faza pripreme projekta utjecala na dokumentaciju o nabavi/postupak nabave.

	Dogovori ponuditelja/Namještanje ponuda (<i>bid-rigging</i>) ²⁶ (utvrđeno od strane tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja, suda ili drugog nadležnog tijela)	Članak 42 Direktive 2014/25/EU	osobe unutar sustava upravljanja i kontrola ili naručitelja i taj ponuditelj bio je uspješan u osiguravanju sklapanja predmetnih ugovora	
			Slučaj 1b: Ako su u postupku nabave sudjelovali samo ponuditelji koji su u dogovoru namještali ponude, tržišno natjecanje je ozbiljno narušeno	25%
			Slučaj 2: Osoba unutar sustava upravljanja i kontrola ili naručitelj sudjelovala je u namještanju ponude pomažući ponuditeljima koji su dostavili ponude i ponuditelj koji je dostavio ponudu bio je uspješan u osiguravanju predmetnih ugovora. U ovom slučaju, došlo je do počinjenja prijevare/sukoba interesa na strani osobe u sustavu upravljanja i kontrole, koja pomaže ponuditeljima koji su dostavili ponude ili naručitelju	100%

²⁶O bid-rigging je riječ je se kada skupine gospodarskih subjekata dogovore o podizanju cijena ili snižavanju kvalitete robe, radova ili usluga ponuđenih na javnim nadmetanjima. Nema primjene ispravaka ako su ponuditelji koji su dostavili ponude radili bez pomoći osobe unutar sustava upravljanja i kontrola ili naručitelja, a niti jedan ponuditelj koja je dostavio ponudu nije bio uspješan osiguravanju sklapanja predmetnih ugovora

2.3. Provedba ugovora

23.	Izmjene elemenata ugovora navedene u obavijesti o nabavi ili uvjetima nadmetanja, koje nisu u skladu s odredbama Direktive	Article 43 of Directive 2014/23/EU Article 72 of Directive 2014/24/EU Article 89 of Directive 2014/25/EU Case C-496/99P, <i>Succhi di Frutta</i> EU:C:2004:236, paragraphs 116 and 118 Case C-454/06, <i>Presstext</i> EU:C:2008:351 Case C-340/02, <i>Commission v. France</i> EU:C:2004:623 Case C-91/08, <i>Wall AG</i> , EU:C:2010:182	(1) Postoje izmjene ugovora (uključujući smanjenje opsega ugovora) koje nisu u skladu s člankom 72. stavkom 1. Direktive Međutim, izmjene elemenata ugovora neće se smatrati nepravilnošću podložnom financijskim korekcijama ako se poštuju uvjeti iz članka 72. stavka 2., tj. : a) vrijednost izmjena je ispod sljedećih vrijednosti (kumulativno): (i) pragova utvrđenih u članku 4. Direktive 2014/24 / EU ²⁷ i (ii) 10% početne vrijednosti ugovora za ugovore o uslugama i nabavi robe i ispod 15% početne vrijednosti ugovora o radovima	25% početnog ugovora i novih radova / dobava / usluga (ako postoje) koji su rezultat izmjena
-----	--	--	---	--

²⁷ Pragovi se revidiraju svakih dvije godine.

			b) izmjena ne mijenja cjelokupnu prirodu ugovora ili okvirnog sporazuma. ²⁸ 2) Postoje značajne izmjene elemenata ugovora (kao što su cijena, priroda radova, rok završetka, uvjeti plaćanja, korišteni materijali) ako izmjena čini izvršeni ugovor bitno drukčijim od onog inicijalno sklopljenog. U svakom slučaju, izmjena će se smatrati značajnom ako je ispunjen jedan ili više uvjeta iz članka 72. stavka 4. Direktive 2014/24/EU	
			Svako povećanje cijene koje prelazi 50% vrijednosti izvornog ugovora	25% inicijalnog ugovora i 100% povezanih izmjena ugovora (povećanje cijene)

²⁸ Koncept "sveukupne prirode ugovora ili okvirnog sporazuma" nije definiran direktivama i još nije predmet sudske prakse. Vidi također uvodnu izjavu 109. Direktive 2014/24 / EU. U tom smislu, daljnje smjernice sadrži kratki broj 38 SIGMA-e o javnim nabavama - izmjene ugovora (dostupno na <http://www.sigmaweb.org/publications/Public-Procurement-Policy-Brief-38-200117.pdf>)

"Izmjene ugovora su dozvoljene tamo gdje je to izričito predviđeno odredbama o izmjenama utvrđenim u inicijalnoj dokumentaciji o nabavi. Odredbe o izmjenama mogu osiguravati određeni stupanj fleksibilnosti u uvjetima ugovora. Izmjene ugovora ne mogu se dopustiti samo zato što navode u dokumentaciji. Odredbe o izmjenama u dokumentaciji o nabavi moraju biti jasne, precizne i nedvosmislene. Odredbe o izmjenama se ne smiju sastavljati u širokom smislu s ciljem da se pokriju sve moguće promjene. Odredba o izmjenama koja je previše općenita vjerojatno će predstavljati kršenje načela transparentnosti i sadrži rizik od nejednakog postupanja. (...) Odredbe o izmjenama moraju predvidjeti opseg i prirodu mogućih izmjena ili opcija kao i uvjete pod kojima se mogu koristi. (...) Odredbe o izmjenama ne smiju mijenjati cjelokupnu prirodu ugovora. (...) Na primjer, vjerojatno će se pristupiti izradi novog ugovora ako se priroda ugovora izmijeni na način da je potrebna isporuka različitih proizvoda ili pružanje usluga drugačije vrste u odnosu na one utvrđene u prvotnom ugovoru. U tim okolnostima, izmjena neće biti dopuštena, čak i ako su opseg, priroda i uvjeti za različite proizvode ili nove usluge unaprijed utvrđeni na jasan, precizan i nedvosmislen način.

